

FESTA DE SANT JOAN DE DÉU

Homilia pronunciada a l'hospital de Sant Joan de Déu-ALTHAIA de Manresa, el 8 de març del 2013

Acabem d'escoltar les paraules de l'evangeli en què Jesús ens torna a convidar a viure la veritable humanitat del qui sap descobrir en la persona necessitada el proïsme que hem d'estimar sempre, no sols amb paraules i sentiments, sinó amb fets i de veritat: *Un samarità el veié, se'n compadí, s'hi acostà, li embenà les ferides, després d'amosir-les amb oli i vi, el pujà a la pròpia cavalcadura, el duqué a l'hostal i se n'ocupà...* Aquest samarità és el que complí el manament principal d'estimar els altres com a un mateix, perquè es va compadir del qui necessitava els seu ajut. La paraula de Jesús dirigida a aquell mestre de la llei que volia viure en vida plena, en vida eterna, fou clara: *Doncs, tu fes igual.*

I nosaltres avui celebrem la solemnitat de sant Joan de Déu, en un hospital que porta el seu nom i en el si d'una institució, Althaia, que el té com a patró. I la nostra mirada dirigida a sant Joan de Déu ens el fa veure com un dels qui va escoltar l'evangeli de Jesús i el va posar en pràctica en una realitat, que és molt pròpia en aquest dia i en aquest lloc: l'assistència als malalts. Ell va iniciar la seva activitat hospitalària a la ciutat de Granada. Ell anomenava al seu primer hospital «Casa de Déu». Amb aquest fet, ell, mogut per l'amor de Déu, va fer un primer hospital modern. Per això mereix el títol de «Fundador de l'hospital modern».

Com va néixer aquest primer hospital modern? Certament primer en el cor de sant Joan de Déu, que es va omplir d'amor de Déu. Fou un 20 de gener de 1539 també a Granada, quan Joan Ciudad, que està a Granada venent llibres, després d'una vida on ha fet de pastor, de soldat, de picapedrer, escolta un sermó de sant Joan d'Àvila, doctor de l'amor de Déu. En aquell moment en el seu cor es fa evident i clar l'amor misericordiós de Jesús envers ell i tots els homes. Aquesta «bona notícia» de l'amor gratuït i immerescut, de l'amor envers el qui està en la misèria, l'amor sempre misericordiós de Déu, manifestat plenament en el seu Fill Jesucrist, el fa sortir d'ell mateix, el fa oblidar d'ell i l'aboca del tot a estimar Déu i el proïsme. I aquest amor el transforma completament i surt del temple com si estigués fora d'ell mateix, pegant crits i demanant misericòrdia. Certament estava malalt, però de la millor malaltia, que és la salvació. La seva malaltia era estar ferit de l'amor de Jesucrist. Des d'aquell moment la seva «malaltia d'amor» el porta a la recerca de Déu i a la donació total al Senyor.

Sí, germans, aquest és el fonament del primer hospital modern: la recerca de Déu i la donació total al Senyor. I aquest és el fonament de tota la cultura d'aquesta nostra Europa: la recerca de Déu. La certesa que Déu és present en tot com a realitat fonamental, sense la qual no hi ha res, fa que l'home pugui trobar el sentit profund de la realitat i en aquest sentit trobar la raó profunda, que va més enllà dels simples interessos econòmics i de poder. El qui cerca Déu en el seu cor no té por de la realitat, de tota realitat, perquè sap que, àdhuc en el que és incompreensible, hi ha la presència amorosa del qui és Pare, del qui és amor misericordiós.

Tornant a sant Joan de Déu el veiem amb la ferida d'amor de Jesucrist en el seu cor i, com a fruit d'aquesta ferida, amb un desig: «Que Jesucrist - deia ell - em porti a temps i em doni la gràcia perquè tingui un hospital, on pugui recollir els pobres deseparats i mancats de judici, i els pugui servir com desitjo.» I ell mateix es va dedicar a treballar pels pobres i malalts dedicant-se a portar feixos de llenya de la muntanya, i amb això es sustentava, i el que sobrava ho donava als pobres, que cercava de nit per les portalades on passaven la nit, morts de fred, nus i nafrats i

malalts, i veient els molts que hi havia, mogut de gran compassió, va determinar de buscar-los remei. I la seva malaltia d'amor a Jesús el porta a fer-se pidolaire per als pobres, a fer-se dels qui importunen els altres demanant, perquè és pobre i necessita l'ajut de molts per poder fer bé a alguns. I per això se sentia un dia qualsevol de l'hivern de 1540 pels carrers de la ciutat de Granada, la seva veu clara, que deia amb la força d'un cor ple d'amor a Jesús: «Germans, feu-vos bé a vosaltres mateixos, donant almoina als pobres.»

Així va néixer el primer hospital modern. Aquest és el fonament d'aquest hospital on som i celebrem aquesta Eucaristia en la festa de sant Joan de Déu, perquè és la presència dels Germans hospitalaris de Sant Joan de Déu en aquest hospital i en aquesta ciutat la que ens porta aquesta arrel i la manté viva. No oblidem mai d'on venim i cap a on anem, si volem donar sentit al que fem, si volem continuar la tradició de servei que va néixer en el cor enamorat de Jesús de sant Joan de Déu.

A ell, a sant Joan de Déu, li demanem que intercedeixi per tots nosaltres, i de manera especial per tots els qui configureu la realitat de servei hospitalari a la ciutat de Manresa amb Althaia, als patrons de la fundació, als dirigents, als metges, als infermers, al servei administratiu, als serveis d'intendència, al servei religiós, a tots els qui serviu els malalts i els seus familiars. Que sant Joan de Déu ens ajudi a tots nosaltres a viure sempre en la veritable humanitat, del qui té un cor que veu en l'altre un germà que necessita el nostre ajut, la nostra paraula, el nostre servei humà. No podem oblidar que som immersos en un temps de crisi profunda a nivell econòmic, però que també manifesta que el que hi ha en el fons és una crisi moral i crisi de fe. Aquesta crisi ens han de fer plantejar moltes preguntes i, com a mínim, ens ha d'ajudar a aprendre que no hem caminar altra vegada pels viaranyes erronis que ens han portat a aquesta situació. Aquesta crisi en molts de sentits necessita, a més de valents decisions de tipus tècnic-polític, de part de tots, gratuïtat, misericòrdia i comunió, com ens deia el papa Benet XVI, en l'encíclica *Caritas in veritate*: «La ciutat de l'home no es promou solament amb relacions de drets i de deures, sinó, abans que res i més encara, amb relacions de gratuïtat, de misericòrdia i de comunió» (núm. 6).

I penso que aquesta és una de les lliçons que sant Joan de Déu, home del segle XVI, ens dona a nosaltres homes i dones del segle XXI: la veritable humanitat neix de la relació amb Déu. No vulguem apartar Déu de la vida dels homes, de la nostra vida, del nostre cor. Déu és, malgrat tantes i tantes coses com s'han dit i es diuen, l'amic de l'home, encara més, la font de la vida i de l'amor per a la humanitat. No hi ha altra font. Fora de Déu sols hi ha desert i buidor. I per això mateix en aquests moments, en tota la societat i també en aquesta realitat hospitalària, com ens deia Benet XVI, l'autèntica ciutat de l'home i per a l'home no es promou solament amb relacions de drets i deures, sinó, abans que res i més encara, amb relacions de gratuïtat, de misericòrdia i de comunió. Sí, gratuïtat, misericòrdia i comunió. Conceptes que xoquen amb la mentalitat dels guanys abusius i corruptes, del pur mercantilisme, del domini i del poder allunyats del servei desinteressat, de les divisions i discriminacions per les raons que sigui. Però, ¿podem fer una societat veritablement humana, la ciutat humana, sense que cada un de nosaltres no aporti el millor d'ell mateix? ¿Podem pensar en una societat, en una ciutat humana, sense l'escalf del cor que estima en la veritat? Podríem parlar d'un plus necessari d'humanitat per a donar un millor servei. Però no és suficient. La societat autènticament humana ens demana de viure en la gratuïtat, de donar de franc el que hem rebut de franc. De donar l'amor al qui tenim al costat, al qui tenim al davant amb els seus problemes i les seves malalties. I l'amor no és una romàntica sensació de benestar, sinó sortir d'un mateix, oblidar-se d'un mateix per estar atent a l'altre en les seves necessitats. Com aquell bon samarità de la

paràbola de Jesús que passa del sentiment a l'acció mirant el bé de l'altre i no els seus interessos.

El bon samarità i sant Joan de Déu són per a nosaltres icones del que és el veritable amor que demana gratuïtat; ells no pensaven a rescabalar-se, ells donaven sense esperar res a canvi. El veritable amor a l'altre demana misericòrdia del cor que veu i es compadeix de la necessitat de l'altre i passa a l'acció. El veritable amor demana comunió, perquè ens fa descobrir sempre en tota persona algú que no m'és estrany, perquè és germà, ja que la meua fe en l'un i únic Déu em fa descobrir en l'altre algú que em pertany, que forma part de mi mateix. La fe en l'únic Déu em fa descobrir la fraternitat universal.

Sant Joan de Déu ens diu en el seu testament: «Tingueu sempre caritat, perquè aquesta és la mare de totes les virtuts.» Acolлим el seu llegat de veritable humanitat basada en l'amor; i demanem-li que intercedeixi per tots nosaltres, per aquest hospital i tota la realitat hospitalària d'Althaia. Que sant Joan de Déu intercedeixi per tot l'Orde Hospitalari que duu el seu nom, perquè el Senyor la beneeixi amb abundants vocacions de germans que continuïn entre nosaltres el seu do de l'amor misericordiós de Déu enmig dels malalts i del personal sanitari i administratiu dels hospitals.

I no podem oblidar el Parc de bombers de la ciutat de Manresa que també tenen sant Joan de Déu com a patró: que en el seu servei generós i arriscat sempre sentin la intercessió de sant Joan de Déu i que Déu beneeixi totes les seves famílies. Amén.